

ਅਜੈ ਤਿਵਾੜੀ ਜੇ.

ਪਰਦੀਪ ਕਿਜਮਾਰੰਦ ਇੱਕ ਹੋਰ—/

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ., ਜਵਾਬਦਾਰ

1995 ਦਾ CWPNo 7692

ਜੁਲਾਈ 31, 2013

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਆਰਟੀਕਲ 226 - ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ - ਹੁਲ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਸਿਵਲ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ - ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ - ਕੀ ਆਗਿਆ ਹੈ - ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 22.03.1957 ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਦੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਾਧੂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਚੋਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਚੋਣ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ - ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 46 ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਿੰਨ ਵਾਧੂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, 22.03.1957 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਾਧੂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਚੋਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਮਾਪਦੰਡ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਯੋਗਤਾ ਫਿਕਸ਼ਨ ਲਈ 50 ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, 30 ਅੰਕ ਵੀਵਾ-ਵੇਕ/ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਅਤੇ 10 ਅੰਕ ਅਨੁਭਵ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(ਪਰਾ ੩)

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਤੀਜੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪੀਟੀਸ਼ਨਰ (ਵਿਅਕਤੀਆਂ) ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਮੂਲ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਮੇਟੀ ਦੇ. ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਜਾਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅੰਕ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਚਤ ਰਾਇ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜੀਬ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਰਾ 11)

ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

(ਪਰਾ 12)

ਅਮਰ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਵਕੀਲ ਅਰੁਣ ਲੂਥਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜਸਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਐਸ.ਖੁਰਾਣਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਲਤਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਸਨ /

ਟੀ.ਐਨ.ਸਰੂਪ, ਐਡਲ.ਏਜੀ, ਪੰਜਾਬ

ਰਾਜੀਵ ਅਲਮਾ ਰਾਮ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਿਵੇਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਅਜੈ ਤਿਵਾੜੀ, ਜੇ. (ਓਰਲ)

(1) ਇਹ ਹੁਕਮ 1995 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 7692, 10328, 10571.9721,7319, 7907 ਅਤੇ 6285 ਵਾਲੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸੱਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਮ ਸਵਾਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਆਰਡਰ. ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ 1995 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 7692 ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਤੱਥ।

(2) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ) ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ 46 ਆਈ 3 ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮਿਤੀ 05.02.1994 ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ, ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਸਿਵਲ) ਦੀਆਂ 26 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਮਈ/ਜੂਨ, 1994 ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ 11.04.1995 ਅਤੇ 15.05.1995, 48 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ

ਇਹ ਸਿਰਫ 11.04.1995 ਦੇ ਦੋ ਪੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ 46 ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ)/fhc ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ ਸੀ:-

(i) ਕੀਤੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਲਗਭਗ ਦੁੱਗਣੀ ਸੀ;

(ii) ਚੋਣ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(iii) ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ

(iv) ਸਹਾਇਕ ਦਲੀਲ ਜੋ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸੀਸੀਆਰਟੀਆਈ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 46 ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਿੰਨ ਵਾਧੂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਿਤੀ 22.03.1957 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਾਧੂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਚੋਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਮਾਪਦੰਡ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ 50 ਅੰਕ ਵੱਖਰੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ, 30 ਅੰਕ ਵੀਵਾ-ਵੋਸ/ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਅਤੇ 10 ਅੰਕ ਅਨੁਭਵ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(4) ਪਹਿਲੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ) ਨੇ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੌਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਰਾ 57 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹੈ:-

ਪ੍ਰੋਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਉਪਯੋਗੀ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। v. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (T) (2004) 12 SCC 5 8 8

ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐੱਸ., 1996(3) SCT 563 (SC): 1(1996) 4 SCC 3 19/ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਮੰਗ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਸਲੇਟ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਤੋਂ ਭਟਕ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਸਿਰਫ

ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੰਗਾਮੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ 22.03.1957 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਇਸ ਲਈ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਚਸੀਐਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ 1957 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ,

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

13. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 62 ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬੋਰਡ ਨੇ 138 ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। 62 ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਮੀਦ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕਹੀਏ ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ 2.11.1991 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 62 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਬੋਰਡ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਸਲ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (2) 1 996 (4) S~LR 661 ਨੂੰ ਚੂਨਾ ਲਗਾ ਕੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਆਦਿ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ

62 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 13 ਅਸਾਮੀਆਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਕਾਰਨ ਅਤੇ 12 ਮੌਤਾਂ ਕਾਰਨ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜੋ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। 62 ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਲਈ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰਾਹੀਂ ਬੋਰਡ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੌਤਾਂ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਨਰਮ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 25 ਵਾਧੂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਪਰ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ 87 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਵੇਧ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 22.03.1957 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(8) ਤੀਜਰਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3) 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

“16. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਭਟਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੰਗਾਮੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ

(3) ਏਆਈਆਰ 1998 ਐਸਸੀ 18

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਚੋਣ ਅਕਾਦਮਿਕ ਯੋਗਤਾ 11 ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।, ਇੰਟਰਵਿਊ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇ ਦੀਆਂ ਸੀਸੀਆਰਟੀਆਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੁਝ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ, ਅਰਧ-ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਾਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਾਮਨ ਅਤੇ IRCON ਆਦਿ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ

ਨਿੱਜੀ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 011 ਦਿਹਾੜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ cnee ccrti ਹੀਟਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਨਕਲ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(11) ਤੀਜੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ) ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਮੂਲ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅੰਕ ਦੇਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਲਿਵਨ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਵਾਬਦਾਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਚਤ ਰਾਇ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜੀਬ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(12) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਆਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

(13) ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਐਸ ਗੁਪਤਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ